

Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлиги
Ош мамлекеттик университети
Илимий китепкана

Библиографиялык көрсөтмө

Жолон Мамытовдун 85 жылдык юбилейине арналат

“Кылымдарга созулган поэзия”

Ош - 2025

ББК 91.9.83

К 98

Түзгөн Ош Мамлекеттик университетинин илимий китепканасынын башкы библиографы-Арзибаева Д. А.

К 98 “Кылымдарга созулган поэзия”.(Ж. Мамытовдун 85 жылдык юбилейине арналат): библиографиялык көрсөтмө / ОшМУ илимий китепканасы түз. А.Д. Арзибаева. – Ош, 2025.- 15б.

Мазмуну

Түзүүчүдөн	3
Жолон Мамытовдун өмүрү жана чыгармачылыгы	4
Жолон Мамытовдун сыйлыктары жана ысымы ыйгарылган жерлер	5
Кызыктуу фактылар	5
Жолон Мамытовдун Ош мамлекеттик университетинин илимий китепканасындагы китептеринин тизмеси	9
Жолон Мамытовдун өмүрү жана чыгармачылыгы тууралуу адабият	10
Мезгилдүү басылмалардагы макалалар	12
Жолон Мамытовдун өмүрүн жана чыгармачылыгын чагылдырган веб-сайттар	13
Атахан КОЖОГУЛОВ: “Каректеги кайран акын”	14

Түзүүчүдөн

Жолон Мамытовдун 85 жылдык мааракесинин урматына.

Таланттуу акыныбыз Жолон Мамытов тирүү болгондо быйыл 85 жашка чыкмак. Ал кыргыз адабиятынын поэзия жанрына өзүнүн ырлары менен өчпөс из калтырып кеткен инсан.

Бул библиографиялык көрсөткүчтө ОшМУнун илимий китепканасынын фондунан алынган материалдар акындын өзгөчө чыгармачылык эмгектерин, ал жөнүндө жазылган адабияттарды, журналдардагы макалаларды, ошондой эле Интернеттеги Жолон Мамытовго арналган материалдарды камтыйт.

Максатыбыз — кыргыз элинин чыгаан акындарынын бири, сүйүү акыны Жолон Мамытов жөнүндө жана анын чыгармачылыгына кызыккан окурмандарга адабияттар боюнча маалымат алууга жардам берүү.

Жолон Мамытовдун 85 жылдык юбилейине арналган “Кылымдарга созулган поэзия” аталышындагы библиографиялык көрсөткүч Ош мамлекеттик университетинин илимий китепканасынын сайтына (<http://library.oshsu.kg/>) жайгаштырылган.

Окурмандардын кеңири чөйрөсүнө арналат

Жолон Мамытовдун өмүрү жана чыгармачылыгы

Жолон Мамытов 1940-жылы Ош облусуна караштуу Кара-Суу районунун Төлөйкөн айылында төрөлгөн. Атасы Мамыт 1943-жылы Улуу Ата Мекендик согушка кетип кайтып келген эмес. Ага чейин айылда бригадир болчу. Апасы Алмакан ошол чөлкөмдө белгилүү чебер уз, кошокчу жана сулуу аял болгон экен. Жолон Мамытов беш бир туугандын кичүүсү болуп, эрке өсөт.

Акын Айыл чарба институтунун ветеринария факультетин бүтүрүп, 1962-68-жылдарда Кара-Суу районунун “Катта-Талдык” совхозунда башкы ветврач болуп иштеген. Кийин жан дүйнөсү чыгармачылыкка жакын Жолон Москвадагы Горький атындагы институттун алдындагы адабият боюнча жогорку курста окуп, билим алган.

Жолон Мамытов Москвадагы Горький атындагы институттун алдындагы адабият боюнча жогорку курста окуп, билим алган. 1970-жылдар.

1974-жылга чейин Ош облустук радиоуктуруу жана телекөрсөтүү комитетинде редактор, Кыргызстан кинематографисттер союзунун жооптуу катчысы, республикалык Госкинонун башкы редактору, “Кыргызстан маданияты” редакциясынын поэзия бөлүмүнүн башчысы, Кыргызстан Жазуучулар Биримдигинин башкармасынын төрагасынын орун басары болуп эмгектенген.

Ж.Мамытовдун алгачкы ыры 1954-жылы областтык “Ленин жолу” газетасына жарыяланып, кийин чыгармалары республикалык газет-журналдарда, альманахтарда жарык көргөн. Бир нече ырлар жыйнагы жарыяланган.

Жолон Мамытовдун "Отту сүйөм", "Жашыл аалам", "Убакыт", "Ырлар", "Мезгилдин элеси", "Буурул таңдын жомогу", "Суунун өмүрү", "Жарышкан суулар", "Атка токум салгыла", "Жүз жашка тол, кылым", "Башат жана Мухит" аттуу поэтикалык жыйнактары басмадан чыгып, адабият күйөрмандарынын алкоосуна татыган. Айрым чыгармалары орус жана башка чет тилдерге которулган. Өзү да Федор Тютчевдин, Афанасий Феттин, Владимир Маяковскийдин, Миколас Слущкистин айрым чыгармаларын кыргыз тилине которгон.

Аны сүйүү акыны деп да аташат. Анткени сүйүү темасында ыр жазган акындардын сап башында турган. Акын көпчүлүк ырларын жубайы Менди Мамазаировага жетпей жүргөндө жазган экен.

Жубайы Менди Мамазаирова да кыргыз элине аттын кашкасындай таанымал акын, жазуучу жана драматург. Убагында экөөнүн баш кошуусуна ата-энелери каршы болушкан. Себеби эки акындын туугандык жайы бар болчу. Бирок сүйүшкөн эки жаш каршылыктарга карабай, баш кошуп алышкан.

48 жашында айыкпас илдетке чалдыгып дүйнөдөн өткөн таланттуу акын Жолон Мамытов көзү тирүү болгондо 1-апрелде 85 жашка чыкмак. Ак кан оорусу менен алышып. 48 жашында Жолон Мамытов лейкоз (ак кан) илдети менен ооруй баштайт. Илдет менен жарым жылдай алышып, Москвага дарыланууга барып ошол жактан көз жумган.

Сыйлыктары:

- 1973-жылы Ж.Мамытов “Каармандык эмгеги үчүн” медалы;
- 1981-жылы “Суунун өмүрү” аттуу жыйнагы, Эр Чилтен “Олокон” деген мультфильмдин сценарийи “Түрк эненин балдары” деген куурчак театры койгон спектакли үчүн Кыргызстан Ленин комсомолу сыйлыгына татыктуу болгон.

- Ж.Мамытовдун көзү өткөндөн кийин “Сепил” операсынын либреттосу үчүн А.Малдыбаев атындагы сыйлыкка.
- “Жүз жашка тол, кылым” аттуу ыр китеби үчүн Токтогул атындагы мамлекеттик сыйлыкка татыктуу болгон.

Эстелиги:

Ош шаарындагы туулуп өскөн Төлөйкөн айылындагы көчөгө жана орто мектепке, Жолон Мамытовдун ысымы ыйгарылып, айкели тургузулган.

**ОШ ШААРЫНА КАРАШТУУ
№32 ЖОЛОН МАМЫТОВ АТЫНДАГЫ
ОРТО МЕКТЕБИ**

2013-жылы Оштогу Ак-Тилек кичирайонунда журналисттер сейил багына Жолон Мамытовдун аты берилген.

Ж. Мамытов тураалуу кызыктуу фактылар

Жубайы белгилүү драматург жазуучу, Меңди Мамазаирова айтып бергенинен:

"Экөөбүз бир уруудан болчубуз. Бирибиз Ак-Буура дарыясынын аркы өйүзүндө, экинчибиз берки өйүзүндө жашачу элек. Той-топурларда анда-санда көрүшүп калчубуз. Кичинесинен эле таланттуу бала болчу. Кээде бизге оюн коюп келип калчу. Ошентип ал мектепти бүтүп шаарга окууга кетти. Мен болсо Салиева атындагы кыргыз кыздар мектебинде окучумун. 8-класста окуп жүргөн кезде мага Жолондон каттар келе баштады. Ал учурда анын да, менин да ырларым гезиттерге чыга баштаган. Ошентип экөөбүз кат менен сүйлөшүп баштадык, бирок жолугушкан жокпуз. Анан мен мектепти бүтүп университеттин 1-курсунда окуй баштаганда гана кыз-жигит болдук. Баш кошолу дегенде ата-энелерибиз каршы чыкты. Анткени алардын туугандык жайы бар болчу. Бирок биздин сүйүү эч нерсеге караган жок. Сабыраалы Кулуев деген Жолондун досунун жардамы менен үйлөнүп алдык. Аны укканда ата-энебиз издеп "талаада үйлөнүп алат деген эмне тамтык" деп намыстанышып, кайнеже-кайнагаларым ата-энемдин алдына келип анан той болгон".

Камкор ата, мэримдүү жар. Чыгармачыл үй-бүлө бир кыз, үч уулдуу болушкан. Бирок экинчи уулу 2011-жылы жүрөк оорусунан көз жумган. Маяк жана Азамат аттуу уулдары учурда режиссер болсо, кызы Айгерим модельер. Менди Мамазаированын айтымында, жолдошу аябай баласаак, камкор ата эле.

"Балдарын аябай жакшы көрчү, алардан эч нерсесин аячу эмес. Үйдө болсо "бул аялдын оокаты, бул эркектики" деп бөлбөй жасаар эле. Мага жардамдашып, жаныман чыкчу эмес. Тамашалап "оң колум" деп койчумун.

Айылда болобу, шаарда жашайбызбы, үйдөн киши үзүлчү эмес. Ошондо Жолон колуман ала калып жасашчу", — деп эскерет Мамазаирова.

Жолон Армениядан жаш акындардын фестивалынан келатып, Фрунзенин аэропортуна Султан Ибраимов менен учурашып, самолетто бирге Ошко учуп келишет. Аэропортко келгенде С.Ибраимовду айдоочусу тосуп алат. Ошондо ал улуу киши: “Жолон, отур!” — деп жанына отургузат да, шаарга келгенде кайсы көчөдө жашаарын сурайт. Жолон: “Шаарда үйүм жок, Төлөйкөндө, агамдыкында турам!” — дейт. Үй-бүлөсү, жазуучу болом деген келинчеги, 4 баласы бар экенин билген соң, «7-ноябрдан кийин кел, бир жакшы үй салынып жатат, ошондон берейин» дейт.

Ал күнү апам, балдар болуп эккен сабизибиздин түшүмү мол болду деп казып, үйүп алып сорттоп атканбыз. Жолон чоң жолдон үйгө бурулганда эле колундагы газетасы менен сумкасын булгалап чуркап келатты. Келип апасын баш кылып баарыбызды өөп, белектерин балдарына таратты да: «Апа, мен азыр Султан Ибраимович менен ал кишинин машинесинде келдим. Үй бермей болду шаардан!» — деп мактанды. Аябай сүйүнүп алган. Ошол күн биздин Жолон экөөбүздүн тагдырыбызга бурулуш жасады. Анткени Оштогу алган үйүбүздү Фрунзеге алмаштырып, борборго кетүү мүмкүнчүлүгү түзүлмөк. Ошондой болду. Ал квартирабызды алмаштырып, 1974-жылы үй-бүлөбүз менен Фрунзеге көчүп келдик.

Мен ушуга чейин айтып да, жазып да жүрөм. Айкөл адамдардан жолдуубуз деп. Биздин тагдырыбызга улуу Чыңгыз Айтматов аралашты. Анын себепчиси Жолондун досу, кыргызга белгилүү прозаик, киносценарист Эркин Борбиев болду. Ал кезде Ч.Айтматов Кыргыз ССРинин кинематографисттер союзунда төрага, Эркин Борбиев жооптуу катчысы. Э.Борбиев ЦКга кызматка которулуп атып, ордуна Оштогу жаш акын досу Жолон Мамытовду сунуштап атпайбы. Ал эми мени болсо, дагы бир айкөл адам, жаштардын насаатчысы, эне жүрөк адам, белгилүү жазуучу Жунай Мавлянов башкы редакторлук кылган республикалык «Мугалимдер газетасында» корреспонденттик орун күтүп туруптур.

Сүйүү акыны. Жолон Мамытов сүйүү темасына көп токтолгон акындардын сап башында. Көпчүлүк ырларын жубайы Менди Мамазаировага жетпей жүргөндө жазган. "Экөөбүз бири-бирибизге жетпей арзышып, алоолонуп канча жүрдүк. Баш кошкондон кийин деле окууну улантуу үчүн мен шаарга кеттим, ал мал доктур болуп тоонун башында калды. Ошол учурда да далай ыр саптарын жараткан", — дейт жары.

Заман залкарлары: Жолон Мамытов менен Чыңгыз Айтматов.

1984-жыл. Акын Жолон кыргыз элинин улуу жазуучусу Чыңгыз Айтматов менен

Аялы М. Мамазаирова. Уулдары Маяк, Улан жана Азамат.

Жолон Мамытовдун уулу Маяктын айтып бергенинен.

— Ыр жазуусуна ким себепкер болду экен?

— Атамдын ыр жазып калганына Берикбай деген агасы түрткү болгон. Ал кишини жамакчы болгон дешет. Атамды атына учкаштырып алып айыл

кыдырып, бирөөнү карап туруп эле жамактап ырдап, төгүп салчу дешет. Атам куйма кулак болуп, көп нерсени ошол кишиден алса керек. Андан тышкары поэзиялык ритмиканы чоң энемден алган окшойт. Апасы сөзмөр, укмуш кошокчу аял болгон. Негизи эр тайын тартат деп коёт эмеспи. Атамдын таякеси кыргызга төбөсү көрүнгөн сүрөтчү Гапар Айтиев.

— Атаңыз сырын үйдө кимге айтчу эле?

— Негизинен көп сырларын өмүрлүк жары болгондон кийин апама айтчу. Ал кезде жашоо оңой көрүнгөнү менен цензура күч болгон. Атамды эки жолу КГБга чакырып, ырлары үчүн суракка алган учурлар болгон. 1983-1984-жылдары "Манас" эпосун коргоодо атамдын салымы чоң. Ал кезде атам маркум улуу жазуучу Чыңгыз Айтматовдун орун басары болчу. Айтматов ал убакта сыртта көп жүрүп, эпосту коргоого ишенимдүү жигиттер керек болгон экен. Ошондо экөө сүйлөшүп, атам "Манас" эпосун коргоо үчүн ачыкка чыгып, трибунада эпоско каршы чыккандар менен кадимкидей салгылашкан. Ошонун баары, кармаштын таасирлери жүрөккө тийген. Ал убакта КГБ чакырды дегенде адамдар бир түн уктабай чыгышчу. Мен ошондо 16-17 жашта болгондуктан баарын байкап турдум. Ал эми атам каза болгондо 23 жашта болчумун. Акыркы үч-төрт жылда атам менен абдан сырдаш болдук. Москвада жазуучулар союзунун пленуму өтөрдө 18 жашта элем. Ленин китепканасынан чыкпай, бир ай бардык китептерди казып окуп, кыргыз адабиятынын, анын ичинде поэзиянын абалы, көйгөйү тууралуу атамдын сүйлөчү сөзүнүн орусча үлгүсүн жазып берген элем. Ошондо атам мага абдан ыраазы болуп, сырдашып калганбыз. "Уулум, менин пленумда айта турган оюмду иреттеп, кагазга түшүрүп жазып бергени чоң жетишкендик" деп аябай сүйүнгөн. Пленум болгон кезде мен Германияга армияда кызмат өтөөгө кеткен элем. Атам мага "саат мынчада пленум болот, радиодон угуп кой" деп кат жазган. Өзүмдүн жазганымды угуп аябай толкунданганым эсимде.

“Атамдын жасап берген тамактары өмүр бою эсимде калды”

- Атам Жолон Мамытов өз атасын көрбөй калган экен, ал бир жашында чоң атам Мамыт фронтко кетип, ошол жактан келбей калыптыр. Чоң энем “атасы жок экенин сездирбейин” деп эрке чоңойтот. Ошондуктанбы, атам абдан эркин адам эле. Үй-бүлөгө камдуу, жоопкерчиликтүү болчу. Биз 4 бир тууганбыз, үй иштеринен чарчаган апама “сен эс алып тур” деп, өзү жеңин түрүп ашканага кирип, бизге сонун тамактарды жасап берчү эле. Атамдын жасаган тамактары өмүр бою эсимде калды. Биз борбор шаарга 1974-жылы көчүп келдик. Ошол жылдар аябай бактылуу мезгил эле биз үчүн, үйгө кыргыз-казактын аттуу-баштуу инсандары, Чыңгыз Айтматов, Сүймөнкул Чокморов, Мухтар Шаханов сыяктуу эл мыктылары көп келчү.

Мен чоңоюп калгандыктан алардын жанында отурчумун. Кичинемде сүрөт тартканды жакшы көрөр элем, бир жолу Сүймөнкул абам келип кеңешин айтып, тарткан сүрөтүмдүн кээ бир жерлерин оңдоп бергени эсимде. Чыңгыз

Казак акыны Мухтар Шаханов экөө жакын достордон болгон

Айтматов Жазуучулар союзунун төрагасы, атам анын орун басары эле. Жумушуна байланыштуу чет өлкөгө көп чыгып жүрдү. Ошол жагдай ден соолугуна терс таасирин тийгиздиби, же башка себеби барбы, 1988-жылы атам катуу ооруп калды. Ак кан оорусу дешти. Аны дарылатуу үчүн Москвага узатып жатканыбыз эсимде. Кийинчерээк ооруканага барсам атамдын көздөрү мурункудай жалындабай башкача болуп калган экен. Көрсө, ошол жолугушуу биздин акыркы көрүшкөнүбүз экен. Атам менен чогуу Москвага жазуучу Өскөн Даникеев, апам кошо кеткен. Айтматов өзү кийлигишип күчтүү врачка көрсөттү. Бирок атамды ажалдын колунан сууруп ала албадык. Анын өлүмүн оор кабыл алдык, балдарынын улуусу катары мага үй-бүлөгө жоопкерчилик алганга туура келди.

Жолон Мамытовдун Ош мамлекеттик университетинин илимий китепканасынын фондундагы китептеринин тизмеси:

1. Мамытов Ж.
Чыгармалар жыйнагы: Ырлар, поэма. : в 1т. / Ж. Мамытов. - Бишкек :
"Улуу Тоолор". - ISBN 978-9967-470-08-8.
I т. - . - 2016. - 368 б.
абон. филфак, ч/з филфак, абон. юрфак, абон. ФЮК
2. Мамытов. Ж.
Чыгармалар жыйнагы: II том. Ырлар.поэма. : в 3-х т. / Ж. Мамытов. -
Бишкек : Улуу Тоолор, 2016 - . - ISBN 978-9967-470-09-5.
II т. - . - 2016.
ч/з филфак, абон. филфак
3. Мамытов Ж.
Чыгармалар жыйнагы: Ырлар, поэма. : 3 том / Ж. Мамытов. - Бишкек :
Улуу Тоолор. - ISBN 978-9967-470-10-1.

III т. - . - 2016. - 352 б.

ч/з филфак, абон. Филфак

Мамытов Ж.

4. Чыгармалар жыйнагы. Ырлар, поэма. : художественная лит-ра / Ж. Мамытов. - Бишкек : "Улуу Тоолор". - ISBN 978-9967-16-566-6.
I т. - 2015.
ИБО , ч/з филфак
5. Мамытов, Ж.
Отту сүйөм : художественная лит-ра / Ж. Мамытов. - Фрунзе :
"Кыргызстан" басмасы, 1969. - 80 с. : рис.
Имеются экземпляры в отделах : каб. кырг.языка
6. Мамытов, Ж.
Ырлар : драма / Ж. Мамытов. - Фрунзе : "Мектеп" басмасы, 1975. - 87
б. - 16 сом.
каб. кырг.языка
7. Мамытов, Ж.
Жүз жашка тол, кылым : поэзия / Ж. Мамытов. - Ф : "Кыргызстан" ,
1987. - 176 с. - 0.70 рубль всего 1 : абон. 9

Жолон Мамытовдун өмүрү жана чыгармачылыгы тууралуу адабияттар

1. Кыргыз адабиятынын антологиясы. Балдар адабияты жана фантастика : художественная лит-ра / сост.: С. Рысбаев, Б. Абдухамидова, Ч. Бекбаева. - Бишкек : "Кыргыз энциклопедиясы", 2012 - . - ISBN 978-9967-14-088-2.

IX т. – 460 б.

абон. филфак , теофак, ч/з ИБО, ч/з филфак
2. Кыргыз адабиятынын тарыхы. XX кылымдын кыргыз адабияты (60-жылдардан кийин). : учебное пособие / ред. А. Акматалиев. - 3-е изд. - Бишкек : "Кут-Бер". - ISBN 978-9967-12-665-7.
7 т. - . - 728 б. - Библиогр. в конце разд. - Библиогр.: с. 723-726.
абон. филфак, ч/з филфак
3. Азыркы кыргыз адабияты : учебное пособие / ред. А. Акматалиев ; рец. С. Байгазиев . - Бишкек : "Бийиктик плюс", 2015. - 548 б. - ISBN 978-9967-33-150-1
каб.кырг.языка, ч/з филфак, абон. филфак.

4. Мамытов Жолон : сборник /сост. А. Кадырманбетова. - Бишкек : "Кут-Бер", 2020 - . - ("Окурмандын китеп текчеси"). - ISBN 978-9967-12-857-6
Т.48. - ISBN 978-9967-12-557-6
Экз-ры: ч/з филфак, абон. филфак, абон. ФЮК

Мезгилдүү басылмалардагы макалалар:

1. Акын Жолон Мамытовго - 85 жыл. “Ашуу болсон долондой, акын болсон Жолондой бол”
2. // Тил жана маданият .- 2025 .- №04.- 14-апрель.-11 б.
3. Бөкөшов, Ж. Жолон Мамытовдун поэтикалык эрдиги: адабий сын, адабият таануу. Жамгырбек Бөкөшов
4. //Ала-Тоо.– 2020 .- №1.– 116-129 б.
5. Исакова Б. Жамгыр болуп төгүлүп. Ж.Мамытовдун 70 жылдыгына карата. Чагылган акын
6. // Жаңы Ала-Тоо.-2010.-№1.-34-46 б.
7. Кудайбердиева У. Жылдыздай жарык жанган акын Жолон Ж. Мамытовдун 60 жылдыгына карата эскерүү. Асыл эле акын эле алмаштыргыс пендеге
8. // Ош жаңырыгы .- 2000 .- 29-март .-4 б.
9. Барпиев А. Замандаштары эскерет. Жашай берет түбөлүк // Ош жаңырыгы.- 2000.- 29-март.- 4 б.
10. Кудайбердиев Ш. Замандаштары эскерет. Көрүнөт көзгө элесин
11. // Ош жаңырыгы.- 2000 .- 29-март .- 4 б.
12. “Жок, мен өлбөйм менин жаным ырларда...”Акын Жолон Мамытовдун туулган күнүнө 50 жыл. Баскан жолго сарасеп
- 13.// Ала-Тоо .- 1990 .- №4 .- 63-75 б.
- 14.Бөкөшов Ж. Оттун ыры жана ырдын оту. Ж. Мамытовдун поэтикалык дүйнөсү туралуу
- 15.// Ала –Тоо .- 1990 .- №4 .- 76-88 б.
- 16.Абакиров М. “Жазганым эл ичинде калат эми, мен жокто алар кайра жанат эми”: (Акын курбум Жолон Мамытовду эскерип)
- 17.// Кыргыз Туусу. – 2006. – 7-9-март. - №17. – Б. 12;

18. Жусуев С. Көгүш түндө көктөн учкан жылдыздай... же дагы бир жолу
Ж.Мамытовду эскерип
19. // Zaman Кыргызстан. – 2006. – 11-авг. - №26. – Б. 13.
20. Аленов Б. Фестивалды утурлай эки ооз сөз
// Эркин-Тоо.- 2025 .- 13-май .- №34 .- 8 б.
21. Тиллебаев Ө. Жолон Мамытов: “Жакшылыктан үзүлбөсүн үмүт деп,
Жалбырттаган Көн көтөрүп баратам”
// Эркин-Тоо.- 2025 .- 23-май .- №34 .- 24 б.

Жолон Мамытовдун өмүрүнө жана чыгармачылыгына арналган сайттар.

- [Үсөнбаева Т. Sputnik Кыргызстан.\[электронный ресурс\]
URL:https://sputnik.kg/20190407/zholon-mamytov-tuuraluu-7-fakty-1043856381.html](https://sputnik.kg/20190407/zholon-mamytov-tuuraluu-7-fakty-1043856381.html) (дата обращения 14.12.2021)
- Википедия[электронный ресурс]
https://ky.wikipedia.org/wiki/%D0%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%BD_%D0%9C%D0%B0%D0%BC%D1%8B%D1%82%D0%BE%D0%B2(дата обращения: 27.02.2025)
- [Рысмамбетова Н. Sputnik Кыргызстан.\[электронный ресурс\]
URL:https://sputnik.kg/20210410/mayak-mamytovdun-maegi-1052074082.html](https://sputnik.kg/20210410/mayak-mamytovdun-maegi-1052074082.html)(дата обращения : 14.12.2021)
- [Мамазаирова М. Жолон акын: "Биз эми эрди-катын болбой калдык..."азаттык үналгысы\[. \[электронный ресурс\].
URL:https://www.azattyk.org/a/kyrgyzstan_culture_mamytov_mamazairova/24180531.html](https://www.azattyk.org/a/kyrgyzstan_culture_mamytov_mamazairova/24180531.html) (дата обращения: 20.05.2011)
- [Жолон Мамытов жана анын чыгармачылыгы тууралуу. Кыргыз маданият борбору. .\[электронный ресурс\].
URL:https://kmborboru.su/2011/02/10/zholon-mamytov/](https://kmborboru.su/2011/02/10/zholon-mamytov/)(дата обращения: 10.02.2011)
- [7- Март 1988 -жылы Айтылуу акын Жолон Мамытов көз жумган. Super kg.\[электронный ресурс\]
RL:https://www.super.kg/jylnaama/event/28745](https://www.super.kg/jylnaama/event/28745)
- Жолон Мамытов: Буурул тандын жомогу (Баатырдык поэма adabiat kg [Электронный ресурс]. [URL:https://adabiyat.kg/zholon-mamytov-buurul-ta-dyn-zhomogu-baatyrdyk-poema/](https://adabiyat.kg/zholon-mamytov-buurul-ta-dyn-zhomogu-baatyrdyk-poema/)(дата обращения: 19.11.2021)

Атахан КОЖОГУЛОВ: “Каректеги кайран акын”

Мен бала кезде атамдын китептери биздин үйдүн бурчундагы көк текчеде жайгашып турчу. Алардын арасында мага тааныш китептер да бар эле. Болжол менен 7-8 жашымда, бир жолу ошол китептердин ичинен кичинекей жашыл китепче көңүлүмдү бурду. Жолон Мамытовдун 1971-жылы жарык көргөн “Убакыт” деген ыр жыйнагы болчу.

Китептеги ырларга толук түшүнбөсөм да, кайра-кайра окуп, таарсиленип, кыялданчумун. Ал китеп менин колума калем алып ыр жазып калуумдун себепкери болгон. Жолон агамдын кичинекей ыр китеби менин балалык дүйнөмдү өзгөртүп, жаңы сезимдерге жетеледи.

Менин жүрөгүмө жакын болгон ушул китепте:

*Качандыр бир жаралам деп ойлоном,
Бул чеге жок табияттын колунан.
Аалам кезип, айланычтуу жол менен
Кайра баштан мен жашоого жолугам...*

деген саптар бар.

Бой тартып бирин-экин ыр жазып калган окуучулук күндөрдө да классташтарыма Жолон аганын өзүмө жаккан ырларын окуп берген учурлар болду. Ыр окуганга ошол күндөрдө кызыгуу абдан күчтүү болгон экен, улам ырга болгон шыкты, сүйүүнү ойготкон оттой алоолонгон ырларды жазган акынды көрсөм деген асыл тилегим да анын китебин колума алган сайын эсиме келе берчү. Кийин бой тартып калганда үйгө келген гезиттердин биринен сүрөттү менен жарыяланган жаңы ырларын окугам.

Бул өмүрдө баары эскирип, баары кыйрайт тура, бул жашыл жука китепчедеги ырлар, менин балалыгымдын калган эч качан эскирбей, кыйрабай турган асыл дүйнөм болуп, мага дем берип, жүрөк ооруп, көңүл бүлүнгөндө кайрат берип келиптир. ***Кыргызда акын көп, бирок Жолон Мамытов жалгыз! Ал ырларын жашап жазган, ошондуктан таасирдүү, күчтүү!***

Кыргызда мыкты акындар бар, бирок Жолон Мамытов бирөө! Ал ырында кашкайган чындыкты гана жазган!